

Naturmangfold og skogproduksjon i framtidens skog

Bjørn Einar Rakstang, prosjektleder

Osloregionens klimaskole
27. oktober 2022

Hovedbudskap

«Vitenskapskomiteen for mat og miljø» (april 2022)

«Klimaendringer vil føre til mer ekstremvær og skogskader, og endre norsk skog vesentlig i dette århundret. Større mangfold av trær og andre organismer kan gjøre skogen mer robust og motstandsdyktig overfor endringer.» (2022)

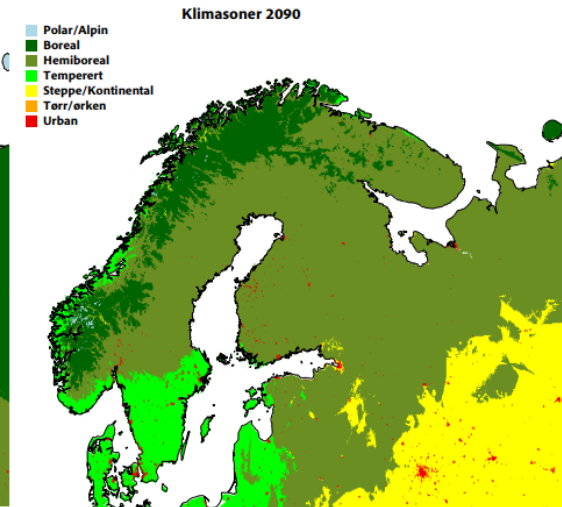
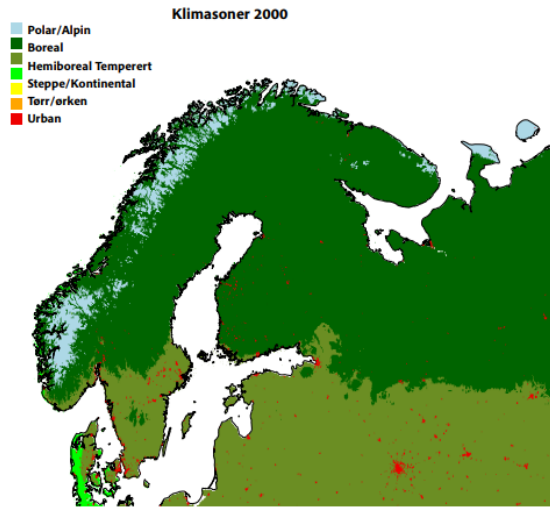

Hva bringer fremtiden?

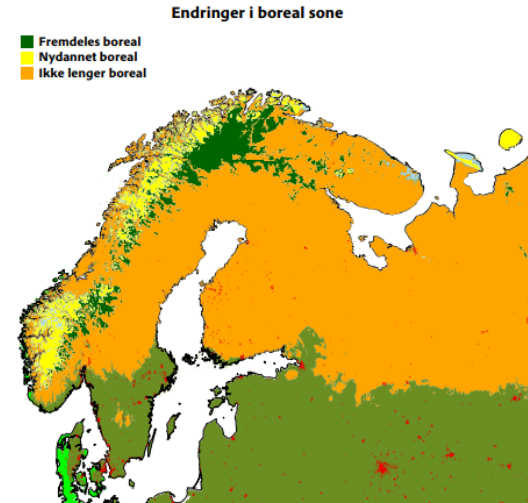
(Vitenskapskomiteen for mat og miljø, april 2022)

- Moderate økologiske endringer i skogøkosystemene på kort sikt (fram til 2050)
  - Økt temperatur og økt nedbør, kan være både positivt og negativt
- Mer negative endringer med ekstremvær og klimarelaterte forstyrrelser på lang sikt (til 2100)
  - Økt sannsynlighet for sykdom, fremmede arter, skade og kaskadeeffekter
- Ved samme tendens i klimaendringene vil størstedelen av norsk skog ikke lenger være i den boreale (nordlig barskog) klimasonen om 40 til 80 år.

Figur 6: Endring i boreal klimasone. (a) Forenklet kart over dagens klimasoner. (b) Kart over forventede klimasoner ca. 2090 (RCP8.5). (c) Forskjellene i utbredelse av klimasoner for boreal skog. Gul farge viser alpin/tundra som varmes opp til boreal, mens oransje viser boreal sone som endres til hemiboreal, temperert eller steppe, dvs. ikke klimatyper som huser boreal skog i dag. Mørkegrønn viser områder med boreal skog i dag som fortsetter å egne seg for denne skogtypen også i 2090.

Kilde:
*«Klimaendringer og
 virkninger på
 hovedøkosystem
 skog»,*
 Vitenskapskomiteen
 for mat og miljø,
 april 2022

Konsekvenser for biologisk mangfold

- Skogens manglende evne til å «holde følge»
  - Kan ha betydning for overlevelse og produksjon
  - Kanskje må vi «hjelp» skogen i utviklingen
- **Biologisk mangfold – klimasonene vil endre seg**
  - Har stor betydning for det biologiske mangfoldet når trærne ikke klarer å «holde følge» - trærne står for den vesentligste primærproduksjonen og er vesentlig for skogens habitater
  - Lyng, ROS/annet løv, moser og lav, dyreliv
- **Karbonbinding**
  - Bedre vekst, men også sårbar for klimaendringer
  - Raskere omsetning i død ved og humus – lekkasje av karbon
  - Redusere avskoging og aktiv forvaltning

Konsekvenser for norsk skogbruk

- Igjen: mer stedstilpasning for mer robust skog
- Økt fokus på naturfare
- Ikke slutt på alt bestandsskogbruk – enkel og økonomisk
- Også ny PEFC Skogstandard oppfordrer til økt bruk av lukkede hogstformer
- Lukket hogst må være både praktisk og økonomisk gjennomførbart

Lukkede hogstformer

- Lukket hogst og Selektiv hogst krever mer kunnskap
  - Foregår både produksjon og foryngelse samtidig
- Der det fungerer bra er dette både økonomisk bra og samtidig gjennomførbart
- Gjennomgående lavere risiko for skader (barkebiller, snøskader, mindre konkurrerende vegetasjon)
- Fare for råte. Vindfallfare er usikkert
- Kontinuerlig kronedekning gir mer stabile forhold for andre organismer i skogøkosystemene

Hvor gjennomføre lukkede hogstformer?

- Gode forhold for naturlig foryngelse - Unngå skade på gjenstående skog – hogstintervall på 15-30 år
- Krever skogsarbeidere med god kompetanse og interesse
- Lavere/midlere boniteter med god/frisk fuktighet, fuktigere blåbærtype, lågurt, (småbregne)
- Tidligere tynning, sjiktning, stabile trær, gode kroner
- Konvertering fra bestandsskogbruk – ikke enkelt, tar lang tid
- Må begynne i foryngelsesfasen

Konklusjoner

- Biologisk mangfold påvirkes og artssammensetning vil påvirkes – fordel «generalister» overfor «spesialister»
- Skogbruk: delvis omlegging til mer stedstilpasset skogbruk
  - Vurdere andre treslag pga varmere, villere, våtere eller tørrere klima
  - Vurdere andre metoder for skjøtsel og hogst
  - Mer krevende for forvaltning, næring og skogeiere
  - Økt krav til kompetanse i alle ledd

Takk for meg!

